

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 450 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Prot. D. Antal: „O primejdie mare...”

„Frăția Ortodoxă Română”.

A. C. Comemorarea lui Al. Xenopol la Arad.

L. Buzdug: Însemnări pe marginea unei cărți.

Un apel pentru zidirea unei biserici românești
la Ierusalim.

Cronică. — Concursuri pentru întregirea paro-
hiilor Grindeni (capelan), Meteș și Galați.

„O PRIMEJDIE MARE...”

„O primejdie mare pândește țara noastră. Se încearcă destrămarea ei prin anarhie și violență.”

„Organizații ascunse comuniste lucrează la răsturnarea prin violență a ordinii de stat.”

„Spre a curmă aceste neorândueli fără a recurge la măsuri extreme, guvernul a cerut dela Parlament și a dobândit autorizarea de a institui starea de asediu, pe care a proclamat-o în câteva localități.”

„Starea de asediu nu poate fi motiv de îngrijorare pentru locuitorii pașnici. Ea este numai o stavilă pusă în calea răsvrătirii. Ea țintește să ducă la neputință pe cei ce intrigă, răscolesc patimile și împing la violențe pentru a provoca destrămarea națiunii...”

„Să ia toți pildă dela marea masă a cetățenilor pașnici, printre cari cei patrusprezece milioane de țărani, ce își caută în liniște de nevoile lor...”

Sunt fragmente desprinse din fruntea manifestului guvernului către țară, prin care justifică instituirea stării de asediu și îndeamnă la liniște pe cetățeni, în special pe muncitorii industriali de toate categoriile, funcționari, studenți și presă.

Da, într'adevăr o primejdie mare pândește țara, provenită dintr'o destrămare a sufletului românesc și creștinesc. De când principiul libertăților ultra democratice dictează din streinătate, a proclamat desmățul în credința religioasă a poporului românesc, dând statul voie să se propage orice cre-

dință, dela milenismul comunist proletar, până la francmasoneria aristocrată, a început să slăbească unitatea sufletească, atât de trainică până eri, a neamului nostru.

Ori câte alarme a dat biserica prin scriitorii și slujitorii ei, statul n'a voit să-i dea ascultare. Toți dela conducere erau de convingere că strigătele noastre (în pustiu) sunt pornite din interese personale și materiale și nu din interese superioare a neamului.

Urmărilor încep să se vadă și a ajuns însuși guvernul să dea strigătul de alarmă: „o primejdie mare pândește țara noastră.” Biserica a văzut-o de mult și a spus-o. Fiindcă acum o vede cu ochii proprii și statul, îl rugăm să o vadă și cu ochii bisericii și pentru curmarea răului să-i folosească și mijloacele spirituale pe care ea le îmbie, căci starea de asediu este numai „o stavilă” nu și un tăvălug care să strivească viermii răului.

*

Însuși manifestul ne spune ca „să ia toți pildă dela... cele patrusprezece milioane de țărani, ce își caută în liniște de nevoile lor...” Oare sunt țărani satelor noastre de pe întreg cuprinsul țării, mai puțin apăsați de nevoi decât muncitorii activi din fabrici! Noi știm că-i apasă îndoite greutăți și-i mănâncă o mai grea mizerie, și cu toate acestea își văd în liniște de nevoile lor, fără să facă grevă, să distrugă, să amenințe și mai ales să pretindă imposibilități?

De ce? Fiindcă țărani mai au credință în Dumnezeu și cu ajutorul ei știu să se

resemneze în năcazuri, venite poate tot dela Dumnezeu pentru păcatele lor, dar și ale altora.

Muncitorii dela orașe, în majoritatea lor, n'au nici o credință, și cine nu se teme de Dumnezeu, nu se teme nici de oameni. De ce comunismul distruge în mod barbar tot ce e biserică și credință, tocmai ca să poată mai ușor îmbâcsi sufletele adeptilor lor cu anarhie în toate direcțiile.

Iată buba sufletească care trebuie și poate fi lecuită numai prin: *re'nprospătarea credinței creștinești în sufletele muncitorilor.*

„Piatra din capul unghiului, pe care au nesocotit-o ziditorii“, aceasta este credința în Christos. Să ne aducem aminte că aceste cuvinte au fost rostite de Mântuitorul după *pilda viei celei date lucrătorilor răi*, la sfârșitul căruia a adaus: „Ori cine va cădea pe această piatră se va sfârâma, iar pe cine (piatra) va cădea îl va face puzderii.“ (Luca 20, 18.)

Din timp trebuie să se trezească conducătorii la conștiință, că biserica este o instituție care nu trebuie nesocotită și batjocorită împreună cu slujitorii ei, ci din contră ajutată și încurajată din toate puterile ca să-și poată face datoria, care e numai spre binele neamului, cum a lucrat atâtea veacuri de-a rândul.

În orașele mari s'au creiat atâtea cartiere noi, locuite numai de muncitori, cari aproape toate sunt lipsite de biserici. În București sunt astfel de cartiere cu mii de suflete lipsite de biserici, sau dacă au biserici e un preot la 10—20 mii de suflete. Ce este în stare să facă un singur om la atâția credincioși, chiar și când reușește, cum au reușit atâția să facă câte o biserică?

Nu mai departe decât aici în Cluj, un comitet de inițiativă se sbate de atâta vreme să facă o biserică pentru muncitorii C. F. R., dar nimeni nu-i ascultă. Direcțiunea generală C. F. R. nu socotește că din atâția muncitori ce-i are, fiind o biserică în cartierul lor, măcar o parte din cei ce au încă credință, o vor cercetă în locul întrunirilor comuniștilor sau social-democraților, cari nu sunt departe de comuniști în ideile ce le propagă?

Dar chiar în afară de biserică, caută

cineva în mod sistematic să dea hrană sufletească românească acestor muncitori derădăcinați? Toate instituțiile statului lasă educația muncitorilor lor în grija sorții și apoi se miră că se bolșevizează? Ei sărmanii primesc hrana ce li se dă, la început poate cu sila, apoi cu voie bună, după ce ajung să se fanatizeze.

Atragem din nou atențiunea celor în drept, să deschidă bine ochii și să dea tot sprijinul bisericii și slujitorilor ei, ca să-și facă datoria de spiritualizare creștinească în deosebi la orașe, căci numai având Statul muncitori și funcționari cari mai au credință în Dumnezeu și în biserică, va putea, nu numai stăvili, dar chiar nimici „primejdia mare care pândește țara!“

Prot. D. Antal.

„Frăția Ortodoxă Română“.

Intellectualii noștri.

Anticii credeau că în filozofi se întrupează inșiși zcii. Platon cerea ca statul să fie condus de filozofii-gânditori, iar oamenii preocupați numai de cele materiale să nu ajungă niciodată la conducere. Chiar și azi geniul este considerat ca o scântee din divinitate. Din toate aceste concepții se desprinde un adevăr: omul cu suflet înaripat stă mai aproape de Dumnezeu. Aureola cu care istoria încununează fruntea genilor vrea să fie totdeauna o floare ruptă din cununa cerului.

Noi sub „intellectual“ înțelegem azi un om cu rațiune instruită, un magazin de cunoștințe de specialitate sau universale, de multeori o bibliotecă ambulantă, în fața căreia ne proșternem. Luăm noțiunea de „intellectual“ în sens unilateral și de aceea fals: un om care în toate acțiunile sale se conduce de intelect (rațiune). Un așazis raționalist, care și-a proclamat biata rațiune ca zeu făcător de minuni. În lumea noastră plină de necredință, din care am expatriat pe Dumnezeu-Creatorul, intelectualul așează rațiunea sa pe tronul lui Dumnezeu. Păcatul strămoșesc se repetă aproape la fiecare intelectual. Îndată ce ajunge ca prin multă sudoare să cunoască ceva din împărăția infinitului, „savantul“ își împropriază terenul, socotindu-se deodată creatorul și

susținătorul lui. Mândria care orbește ochii sufletești este boala intelectualului. Îndată ce e titrat, intelectualul se consideră un supra-om, care din înălțimea-i amețitoare poate desconsidera mulțimea ce merge pe drumul bătătorit de atâția predecesori. Un profesor universitar, îmbătat de știința sa, la întrebarea mea pentruce nu e creștin practicant, îmi răspunse odată: „Fiindcă numai vitele umblă în cireadă. Ele merg pe bulevardul larg al vieții banale. Eu voiu să umblu singur sau cu puțini aleși pe cărări încă nebătătorite.“ Ferească-ne Dumnezeu de acest tip de intelectual.

Acest tip de intelectual nu cadrează nici măcar cu concepția anticilor. Platon își imagina pe filozof ca un isvór nesecat de altruism și tocmai de aceea îl dorea în fruntea semenilor săi. Intelectualul egocentric se aseamănă, după un sf. părinte, cu „nourii fără apă, purtați de vânturi, pomi tomnatici, fără rod, de două ori uscați și desrădăcinați“, sau după sf. Petru ei sunt „fântâni fără de apă și neguri purtate de furtună, cărora li se păstrează întunerecul cel mai nepătruns.“ De astfel de piscuri înghețate ce încântă privirea dar nu încălzesc inima, mulțimea stă departe.

Intelectualii noștri români din Ardeal sunt toți eșiți, în cel mult a doua generație, din opinică. De obicei opinica, trecută prin vre-o casă parohială sau umila locuință de învățător, este bunica lor. N'au deci nici un motiv să se rușineze de ea. Desrădăcinarea e zestrea înstrăinaților și trădătorilor de neam. Intelectualul care-și taie creanga verde a arborelui genealogic, se expropriază însuși din viața organică a neamului, rămânând un biet parazit. Cel ce rupe firul sufletesc cu părinții își sdruncină temelia morală a existenței sale.

Ce rezultă de aici? Rezultă că intelectualul român este: creerul ce are să stea în legătură organică cu trupul neamului; inima prin care palpită viața mulțimii; farul nestâns ce luminează în beznă dela înălțime. Precum creerul se hrănește din sângele trupului, așa și intelectualul trebuie să trăiască viața sufletească comună cu neamul său. Am considerat totdeauna ca snobi iresponsabili pe acei intelectuali cari vorbesc cu ușurință de religia poporului, cu care dânșii n'ar mai avea nimic de a

face îndată ce diploma le-a asigurat pânea de toate zilele. Aceasta înseamnă să spurci fântâna din care bea apa cea vie cel ce ți-a dat viață.

Nu, religia nu e numai pentru țărani. Vremurile ne arată cum trosnesc încheeturile vieții sociale lipsită de ea. În fața furtunei ce se apropie, intelectualul descoperit nu are să aleagă decât: sau refugiul la biserica părinților, sau peirea desrădăcinatului.

Nu vedeți cum ni s'au înfundat cărările mincinoase, pe care ne-a amăgit rațiunea lipsită de credința în Dumnezeu? Nu vedeți cum tânguirea generală a exilat dintre noi îngerul fericirii? Nu simțiți cum inimile ni se strivesc văzând minciuna și nedreptatea alungând adevărul? Nu trage a moarte conștiința noastră ce închide atâtea păcate nemărturisite? Nu simțiți cum ne asfixiem în mocirla vieții fără Hristos?

Vino acasă, fiu rătăcit! ne zice Hristos. Ți-ai cheltuit cu ușurință zestrea părintească, credința mântuitoare, — dar nu despera, sinul Tatălui iubitor te reprimește. Smerește-te, căci vei fi înălțat! Lumina rațiunii ce ți-am dat-o, ca la strălucirea ei să Mă cunoști pre Mine și opera Mea, te-a înșelat, fiindcă ai uitat să ascuți și de glasul inimii tale, care mereu strigă după Mine. Ai ajuns în robia rațiunii, fiindcă luntrea ta a pierdut vâsla inimii. Măcar numai aceste amândouă vâsle îți țin echilibrul și te conduc spre apele mele liniștite. Așa grăește Tatăl ceresc intelectualului.

Vestitul matematician și naturalist Ampère, într'o scrisoare adresată unui tânăr savant, dă următoarele povețe: „Ferește-te de a te ocupa exclusiv cu știința, cum ai făcut până acum. Studiază, scrutează ce e pe pământ; datorința aceasta o are fiecare bărbat de știință. Dar privește numai cu un ochiu la lumea celor văzute, iar cu celălalt privește neîntrerupt la lumina cea veșnică. Cu o mână examinează natura, cu cealaltă însă te ține de colțul hainei lui Dumnezeu, întocmai cum se ține copilul de haina tatălui său.“

Am dori ca de astfel de gânduri să fie călăuziți intelectualii noștri acum când li s'a adresat „Chemarea pentru Uniunea intelectualilor ortodocși români din Ardeal.“ Biserica îi așteaptă cu brațele deschise. Trăind o viață mai intensivă în Hristos,

personal fiecare se va face părtaș de o fericire încă necunoscută, iar din colaborarea mai strânsă a intelectualilor noștri credincioși cu biserica va rezulta o renaștere a vieții sociale, care va fi piatra de granit la temelie țării.

Dumnezeul părinților noștri să ne lumineze și de astă-dată calea.

(Legea Românească)

Andrei Crișanul,
vicar episcopesc.

Comemorarea lui Al. Xenopol la Palatul Cultural din Arad.

— Conferința profesorului universitar Dr. I. Lupaș. —

Duminecă 29 Ianuarie c. s'a comemorat la Palatul Cultural din Arad amintirea lui *Alexandru Xenopol*, cu prilejul împlinirii unui deceniu decând biblioteca marelui istoric a fost dăruită Aradului. Dl prof. univ. *Dr. Ioan Lupaș* a ținut cu această ocazie o magistrală conferință, vorbind despre *Conceptia filosofică a lui Al. Xenopol asupra istoriei*. Subiectul prin natura sa atât de puțin accesibil marelui public, i-a oferit savantului profesor dela universitatea din Cluj prilejul de a-și revela într'o largă măsură aptitudinile sale de conferențiar de rasă, dându-ne una din cele mai strălucite conferințe cari au răsunat vreodată în sala Palatului Cultural. Prof. I. Lupaș este un mare maestru al cuvântului rostit. Fraza sa întraripată, puterea sa formidabilă de-a concretiza prin exemplificări nimerite cele mai abstracte întruchipări ale minții omenești, au avut darul de a răpi auditorul și a-l înălța până la culmile de cugetare cari încoronează opera vastă a istoricului dela Iași.

Dupăce ni se arată că urme de preocupări filosoficești se găsesc și la vechii noștri istorici, ca *Miron Costin* și *Dimitrie Cantemir*, la *Mihail Cogălniceanu*, *Niculae Bălcescu* și *Bogdan P.-Hașdeu*, conferențiarul se oprește la lucrarea lui *Xenopol: Principiile fundamentale ale istoriei sau „Teoria istoriei“*, întâia încercare românească de-a închiega o concepție unitară asupra istoriei într'un sistem filosofic. Xenopol, departe de-a se mărgini numai la istoric, analizează principiile fundamentale pe care se reazimă știința în genere. După dânsul studiul fenomenelor din natură necesită două discipline mentale deosebite, reflectând fiecare

două moduri deosebite de manifestări ale fenomenelor. Una corăspunde *fenomenelor* cari se *repetă*, alta *fenomenelor* cari se *suced*. Pe cele dintâi timpul nu le poate influența, asupra celorlalte timpul are o influență capitală. Pe cele dintâi le cunoaștem prin mijlocul *legilor*, aceste formule ce reoglinesc felul de manifestare al fenomenelor, pe celelalte prin mijlocul *seriilor*.

Istoria intră în categoria a doua, ea este știința faptelor de succesiune, de serii. Fenomenele istorice nu se reproduc, în orice caz nu se reproduc la fel. Este aci ceva individual, ce nu se lasă strivit în tiparul unor legi rigide. De aci și deosebirea de metodă științifică. Raționamentul inductiv, propriu științelor de legi, cedează în istorie locul *inferenței*, operațiunea mintală prin care, fiind date unul sau mai multe fapte cunoscute, se concludă la existența altor fapte sau cauze *individuale* necunoscute. Această metodă, deși are numai un caracter ipotetic, este cu atât mai fecundă. Cu ajutorul ei, istoricul din câteva date adeseori sărăcicioase, e în stare să reconstruiască o epocă, mai mult, să retrăiască însuși viața din trecutul reconstruit, să se dedubleze. Scopul istoriei fiind de-a expune și explica științificește trecutul, spre a reproduce realitatea faptelor și realitatea resorturilor cari le-au împins la lumina zilei, ea trebuie să țină seamă de anumite *elemente*. Aceste elemente sunt: 1. *Factorii istoriei și anume a) factorii constanți (rasa, caracterul național, continuitatea intelectuală, mediul extern)* și *b) factorii variabili (mediul intern, masele și conducătorii.)* 2. *Forțele istoriei*, cele principale: *Evoluția*, secundare: *Instinctul de conservare, oamenii mari (geniile)* și 3. *Hazardul*. Înțelesul pe care-l atribuie Xenopol acestor elemente ale istoriei a fost tâlmăcit și ilustrat cu o serie de exemple minunate, cari au isbutit să țină publicul într'o încordată atențiune.

Deși în toate operele lui Xenopol se simte tendința de emancipare de sub cătușele tradiționalismului, care considera istoria ca o înșirare de fapte pur și simplu, o aplicare documentată a principiilor sale filosofice găsim abia în lucrarea sa despre *Domnia lui Cuza*, în care epoca primului Domn al Principatelor unite este analizată pe baza seriilor de fapte istorice, de

ordin politic, economic, juridic, cultural, moral etc.

Ca încheiere conferențiarul arată spiritul critic de care a fost condus Alexandru Xenopol la stabilirea adevărilor istorice, afirmațiunile sale fiind bazate pe un vast aparat documentar. Astfel, privitor la obârșia ideii de unitate națională, în lipsă de documente, Xenopol se ferește a hazarda păreri arbitrare, situând-o — în prima ediție a lucrării sale de sinteză a Istoriei Românilor — abia în epoca de înflorire culturală a lui Matei Basarab și Vasile Lupu. Ulterior, noi documente referitoare la Mihai Viteazul, îl determină să recunoască o tendință spre unitate națională încă la sfârșitul sec. XVI, făcând rectificările necesare în a doua ediție a monumentalei sale lucrări.

Sărbătorirea profesorului Lupaș

Dl prof. Lupaș este un vechiu cunoscut al Arădanilor. Legăturile sale cu Aradul datează de patru decenii, când ca elev de liceu a petrecut câteva zile în casa primitoare a fruntașului politic care a fost luptătorul național *Mihail Veliciu*. În anii următori această legătură urmă să se cimenteze și mai mult, prin asiduele sale colaborări la ziarele și revistele din Arad: *Tribuna*, *Tribuna poporului*, *Biserica și Școala*, *Românul* etc., și prin numeroasele conferințe ținute la Palatul Cultural dela Unire încoace. Aceste legături de prietenie, durate prin un intim contact sufletesc, au fost exteriorizate cu prilejul acesta, când dl prof. Lupaș a fost obiectul unei calde manifestări de simpatie din partea admiratorilor săi arădani. Dl *Iosif Moldovan*, fost inspector școlar, în cuvinte calde a exprimat recunoștința Arădanilor față de istoricul care nu se mărginește numai la catedră, ci se folosește de toate ocaziile pentru a răspândi adevărul istoric în masele largi ale publicului românesc. Iar atunci când dorința de-a fi într-o și mai mare măsură folositor neamului, l-a determinat să scoboare în arena luptelor politice, pentru a culege mai târziu, în locul laurilor de recunoștință, cununa de spini a martirului, suferințele îndurate departe de a-l descuraja, l-au determinat să nu cunoască odihnă până ce nu va ieși biruitoare dreptatea cauzei sale, în care luptă pentru adevăr se bucură de

îmbărbătarea tuturor oamenilor de bine. Drept simbol al acestei împreună-simțiri, dl Moldovan, în aplauzele numerosului public, îi oferă sărbătoritului un orologiu de masă cu inscripția: *Neînfricatului luptător pentru biruința adevărului. — Admiratorii săi din Arad.*

Dl Lupaș, vădit impresionat, mulțumește pentru frumoasa manifestare, relevând amintirile cari îl leagă sufletește de Arad, unde s'a simțit întotdeauna ca la sine acasă.

A. C.

Insemnări

pe marginea unei cărți a vremii.*)

Trăim o actualitate dificilă. Trăim vremuri de cumplită nestabilitate și nesiguranță. Trăim cumplita criză materială. Toate aceste crize nu sunt însă altceva decât reflexul unei acute crize morale, manifestată sub toate aceste aspecte. Singura nădejde și razim în aceste vremuri grele ne-a rămas ca în totdeauna biserica strămoșească. E atacată însă azi tot mai mult și multiplu și biserica strămoșească ortodoxă, pârghia de rezistență a neamului nostru.

Cum foarte întemeiat și în perfectă cunoaștere a lucrurilor, zice undeva dl prof. univ. și poetul creștin Nichifor Crainic:

„Propaganda sectară cu bani și direcțivă streină, tinde să captiveze sufletul neamului românesc în formele ce nu sunt ale lui și în direcții nepotrivite firei și intereselor lui. Sectanții urmăresc două căi cu acelaș scop bine definit: 1. Un individualism religios, rebel agresiv, fermentul desăvârșitei anarhii spirituale; 2. O tendință de anarhie politică cu substrat comunist, mascat sub aspectul religios al mișcării. Anarhie dogmatică, anarhie politică, iată cei doi fermenți de dezagregare a sufletului românesc. Anarhia dogmatică tinde să distrugă Biserica dominantă a României; anarhia politică tinde să distrugă însuși statul român.“

În fața acestei situații de grea răspântie în care ne aflăm, toți acei cu răspundere față de acest neam, au datoria de a se pune pe poziții de luptă și de împotrivire.

*) Ioan Gh. Savin, profesor universitar „Iconoclaști și apostafi contemporani“, București, Tipografia Cărilor Bisericești, 1932, 105 pagini, 50 Lei.

Mai întâi are această datorie clerul, cu atribuțiunile lui apostolice și în al doilea rând mireni ca fii credincioși ai bisericii și deținători de rosturi culturale și conducătoare în viața statului. E necesară azi mai mult ca ori când o apropiere între cler și mireni, ca astfel prin forțe unite să se poată înlăptui lupta de apărare și împotrivire față de subminatorii existenței acestui neam creștin, prea bun și tolerant. Lupta aceasta de apărare și împotrivire va trebui dată pe toate căile și cu toate mijloacele creștinești. Astfel clerul își va îndeplini cu toată sfințenia obligațiunea pusă de Sf. Ap. Pavel cu jurământ: „Propovăduiește cuvântul, stăruiește cu timp și fără de timp, muștră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelunga răbdare și dând neconținut învățătură.“ (II. Timotei IV, 2.)

Cu mare bucurie putem constata cum clerul și dascălii de teologie, falnicii stâlpi de rezistență și pionii ortodoxiei noastre românești, dela început de când s'a arătat dușmanul au prins a-și face datoria, a-și îndeplini cu multă sfințenie obligația pusă de Sf. Apostol al neamurilor și a da semnalul de alarmă. Azi rari mai sunt cazurile de neactivare.

Un fruct al acestei lupte de apărare și împotrivire este și cartea dlui prof. univ. Ioan Gh. Savin, intitulată „Iconoclaști și apostatați contemporani“, o adevărată carte a vremii. Această carte tipărită la Tipografia Cărților Bisericești dela București, e eșită din coloanele ziarului creștin „Calendarul“. Ea cuprinde 17 foiletoane pe cari distinsul profesor le-a publicat duminical în acest ziar, având ca țintă principală apărarea religiei creștine și în deosebi a ortodoxiei. În aceste foiletoane legate în titlul „Iconoclaști și apostatați contemporani“, autorul delimitează față de concepția creștină a bisericii ortodoxe, francmasoneria, teosofia, spiritismul, ocultismul, sectele, bolșevismul și câteva atitudini filosofice. Toate aceste curente pseudo-mistice sunt privite critic, desvăluindu-li-se aberațiunea crasă și baza lor nefundată și apoi raportată la sănătoasele și plinele de viață principii ale creștinismului, rămân cu totul eclipsate. În această carte ne sunt semnalate cu multă claritate și cunoștință de cauză, atât armele teoretice cât și cele practice, ca să

putem duce lupta și să putem ajunge la biruința adevărului etern. Deși cartea nu e scrisă cu aparat critic, ci așa ca pentru ziar, e scrisă însă cu atâta claritate, convingere și argumente de logică, încât aruncă o lumină vie și evidențiază pericolul ce se deschide prin apariția și răspândirea acestor monstruoase și distructive aberațiuni ale vremii. Mărturisim că am simțit o superioară satisfacție când am aflat de apariția acestei cărți și o deosebită mulțumire când am cetit-o. Azi mulți cred că a fi ortodox și francmason e logic, că a fi ortodox și a practica teosofia, spiritismul și ocultismul e tot una și că comunismul și-ar afla o justificare în creștinism. Toți aceștia dacă ar vrea să iasă din confuzie, ar găsi în paginile acestei cărți drumul adevărat. Ea poate fi de mare folos preoților, profesorilor, învățătorilor și în deosebi zicând cu un cuvânt, intelectualității laice, care e mai frecvent prinsă în mrejele acestor aberațiuni. Învățatul dascăl de apologetică dela Facultatea de teologie dela Chișinău, a făcut prin această carte un mare bine. Un mare merit în facerea acestui bine, e și al P. Sf. Episcop Visarion al Hotinului, cu al cărui ajutor material s'a tipărit cartea.

Azi când pericolul desagregant al acestor curente și devieri dela adevărata doctrină a bisericii ortodoxe românești se simte tot mai puternic și tinde la distrugerea ortodoxiei și sfărâmarea unității noastre românești, cu întemeiată, nedescrisă bucurie am aflat și de admirabila chemare de organizare a unei acțiuni creștine din partea fruntașilor vieții noastre intelectuale, pentru înființarea unei mari organizații a mirenilor ortodocși, chemare pornită din Clujul Ardealului ortodox și românesc. Așteptăm cu mare nerăbdare ziua de 5 Martie a. c., Dumineca ortodoxiei, când credem că se va purcede la faptă, căci în această acțiune a mirenilor, clerul va găsi un puternic ajutor în lupta ce o duce. Căci în aceste vremuri grele „tămăduirea nu va veni decât prin puterile spiritualității creștine. Marele vindecător este Christos și doctrina Lui mântuitoare. A duce pe Iisus în familie, în societate și în viața publică, — iată mijlocul sigur de scăpare și de înzdrăvenire a Statului nostru.“ Și astfel prin forțe unite se va putea pară ori ce rău destruc-

tiv, ori cât de mare ar fi el. Acest semnal de alarmă suntem convingși că va trezi la realitate instinctul de conservare creștină și națională.

E ora supremă. E lupta pentru cruce și adevărul etern, e lupta prin credința străbună ortodoxă pentru binele patriei și al neamului românesc. E lupta creștină și românească prin semnul sfânt al crucii și prin acest semn lupta va duce la biruința deplină a adevărului etern.

Cornăuți, Febr. 1933.

Liyiu Buzdug.

UN APEL

pentru zidirea unei biserici românești în Ierusalim.

Frate Român și creștin, amintește-ți de ceea ce spune Sf. Scriptură prin prorocul Isaia: „Veniți să ne suim în muntele Domnului, în casa Dumnezeului lui Iacob, ca să învățăm căile lui și să umblăm în cărările lui, căci din Sion va eși legea și cuvântul Domnului din Ierusalim.”

Dar vai frate Român și creștin. Aproape toate neamurile au câte un loc de închinare în curtea lui David, unde se preamărește Domnul, numai Românul nu are unde să-și plece capul.

Deci iubitele, dacă acestea sunt adevăruri pentru sufletul tău îndrăznește și te roagă Domnului, să-ți arate cu ce să ajuți la ridicarea unui sfânt locaș, care se ridică în Ierusalim, unde să se slujească lui Dumnezeu în limba noastră românească.

Dacă sufletul tău iubește pe Dumnezeu și vrei să fi înscris ctitor al acestui sfânt locaș, trimite-ne ajutorul tău pe adresa: *Comitetul Românesc P. O. Box 807 Ierusalim, Palestina*, iar noi cei ce ne ostenim pentru acest lucru îți vom trimite chitanță în regulă. Dacă cineva dorește să se retragă în Ierusalim și să-și facă aici una sau două chiliuțe, le poate face pe pământul bisericii noastre.

Avem binecuvântarea Î. P. Sf. Patriarh din Ierusalim să slujim în sobor când voim, la Mormântul Domnului și la toate Bisericile din pământul sfânt. Rugăm pe toți care doresc să fie pomeniți la sf. slujbe, să ne trimită pomelnice de vii și de morți. Se pot trimite: Parastase, Liturghii, Acatiste și ori ce rugăciune, la Părintele Gherasim Luca, P. O. Box 807 Ierusalim, Palestina.

CRONICA

Predici în bisericile din Cluj. În Dumineca din 19 Februarie, în biserica Sfântul Nicolae va predica Pr. Dr. Ioan Pașca, prof. de teologie; în biserica Pogorîrea Duhului Sfânt, va predica Diacon Dr. Orest Bucevschi, prof. de teologie.

Hirotoniri. P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae, în zilele de 24—29 Ianuarie c., a hirotonit întru diacon pe clericul *Caius Sevic*, prof. de muzică în Sighet, iar întru diaconi, preoți și duhovnici pe clericii: *Gavril Covrig*, adm. parohial în Murguești; *Vasile Mateiu*, paroh în Butene; *Isidor Todoran*, prof. de religie în Cluj și *Constantin Moldovan*, paroh în Geoagiul-de-sus II.

Sfântul Sinod a fost convocat în sesiune ordinară pe ziua de 15 Februarie c., în palatul sinodal dela biserica Antim.

Șezătoarea pentru ucenici și lumea muncitorească anunțată pe Dumineca din 5 Febr. c., din motive neprevăzute s'a amânat pe Dumineca din 12 Febr. c. și se va ținea tot în sala noului palat al Camerei de Industrie și Comerț din Strada Regina Maria Nr. 53, la ora 3½ d. m. Va conferența prot. *D. Antal*, vorbind despre *Buna cuviință*; un bogat program artistic va fi predat de către elevele Școlii normale de învățătoare. Intrarea gratuită.

Salariile preoților pe luna Ianuarie s'au ridicat dela Administrația financiară Cluj, și până la data de 15 Februarie c. vor fi distribuite la oficiile protopopești, de unde apoi se vor putea ridica din partea on. preoți.

Chestiunea reducerii salariilor a ajuns într'un punct mort, întrucât s'au făcut mari proteste din toate părțile contra reducerii lor. La orașe de când s'a svonit reducerea salariilor, scumpetea în loc să scadă a crescut, ceea ce umple de îngrijorare pe toată lumea funcționarească, însă le dă și oarecari nădejdi că guvernul făcând economii în alte părți, va cruța salariile de o nouă reducere.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 43—1933 prot.

(4) 1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea postului de *capelan cu drept de succesiune* pe lângă veteranul paroh Vasile Stănescu din parohia de cl. II. din *Grindeni*, protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură.
2. 16 jug. din sesiunea parohială, până va trăi pr. Vasile Stănescu, iar după aceea 32 jug.
3. Toate venitele stolare din parohie.
4. Câte o $\frac{1}{3}$ ferdelă de cucuruz sfârmat și câte o $\frac{1}{2}$ zi de lucru dela fiecare familie, însă acestea numai până va intra capelanul în folosința întregii sesiuni parohiale.
5. Eventual salar dela stat, de actualul beneficiind parohul.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele, oficiului nostru, în termenul fixat, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Candidații vor avea să prezinte și act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop, fără care act nu vor fi admiși în candidare.

Luduș, la 4 Februarie 1933.

În înțelegere cu organele parohiale.

Romul Popa, protopop.

Nr. 41—1933.

(2) 2—3

CONCURS REPETIT

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a *Metăș* cu filia *Găureni*, protopopiatul Alba-Iulia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela data primei publicări în oficiosul „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conform pregătirii.
2. Sesiune parohială: 6 jugăre arător și fânaș.
3. Una ferdelă de grâu sau cucuruz sfârmit dela fiecare familie atât din parohie cât și din filie.

4. Venitele stolare statorite în ședința Consiliului parohial din 8 Noemvrie 1932.

5. Lipsind casele parohiale, Consiliul parohial pune la dispoziție preotului cvarțir în natură.

6. Lemne de foc din pădurea comunală cât va avea lipsă.

Concurenții la acest post își vor înainta cererile instruite cu toate documentele, oficiului nostru în termenul deschis, iar după prealabila încuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor avea să prezinte actul de învoire dela P. Sf. Episcop, fără de care nu se vor lua în candidare.

Alba-Iulia, la 31 Ian. 1933.

Oficiul protopopesc al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu Consiliul parohial din parohie și filie.

Alexandru Baba, protopop.

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II-a *Galați*, protopopiatul ort. rom. al Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială 2 jug. și folosirea cimiteriului.
3. 1 ferdelă porumb dela fiecare familie.
4. Casa parohială cu toate dependențele.
5. Venitele stolare obicinuite.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile provăzute cu documentele necesare, în termenul legal, oficiului nostru protopopesc și cu prealabila noastră încuviințare, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor avea să prezinte și un act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop.

Abrud, la 18 Ian. 1933.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Abrud, în conțelegere cu membrii Consiliului parohial.

(3) 2—3

Petru Popovici, protopop.